

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (justice.gov.md). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (justice.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (justice.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIA A TREIA

CAUZA AVRAM ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 41588/05)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

5 iulie 2011

DEFINITIVĂ

05/10/2011

Această hotărîre a devenit definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției. Poate fi subiect al revizuirii editoriale.

In the case of Avram și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Treia), în Camera compusă din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Nona Tsotsoria,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

and Marialena Tsirli, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 7 iunie 2011 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 41588/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”) de către cinci cetățeni ai Moldovei, dna Ala Avram, Elena Vrabie, Eugenia Buzu, Ana Moraru și Alina Frumusachi („reclamanții”), la 7 noiembrie 2005.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl V. Gribincea, avocat care își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamanții au pretins, în special, încălcarea articolului 8 al Convenției în legătură cu filmarea lor secretă și difuzarea înregistrării video la televiziunea națională.

4. La 20 octombrie 2009 Curtea decide să înștiințeze despre cerere Guvernului. De asemenea, s-a decis să se pronunțe cu privire la admisibilitatea și fondul cererii în același timp (articolul 29 § 1).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamanții s-au născut la 1979, 1976, 1979, 1979 și respectiv 1979 și locuiesc în Chișinău. Trei dintre reclamanți sunt jurnaliști, unul este profesor de limba franceză și unul bibliotecar. Ei sunt prieteni.

A. Fabula cauzei.

6. În perioada de referință, primii doi reclamanți erau angajați la o publicație periodică specializată în jurnalism de investigație. Publicația era implicată în numeroase scandaluri și litigii. În octombrie 2002 redactorul-șef al acesteia a fost arestat, fiind acuzat de corupție. Potrivit reclamanților, după evenimentele respective, doi din reclamanți au dezvăluit relații apropiate cu cei patru ofițeri de poliție implicați în reținerea redactorului-șef, iar unul din ei avînd chiar o relație romantică cu unul dintre ofițerii de poliție respectivi. Potrivit reclamanților, ofițerii de poliție respectivi furnizau material pentru activitatea lor jurnalistică în publicație. Guvernul a contestat circumstanțele de fapt cu privire la relația strînsă dintre reclamanți și cei patru ofițeri de poliție.

7. În ianuarie 2003 o persoană, care se auto-intitula Petrus a venit la sediul publicației, unde erau angajați primii doi reclamanți și a propus să cumpere un material video ce conținea imagini video explicite a unui preot implicat în comportament compromițător. Ulterior s-a aflat că acest Petrus este membru a unei grupări criminale, iar înregistrarea video respectivă a fost utilizată pentru șantajarea preotului. Informația a fost retransmisă celor patru ofițeri și la 25 ianuarie 2003 trei din reclamanți au ajutat ofițerii de poliție să-l rețină pe Petrus. Unul din reclamanți a fost remunerat pentru asistența acordată, la 27 ianuarie 2003 scriind recipisă pe numele Ministerului Afacerilor Interne. Guvernul a contestat alegațiile reclamanților privind arestarea lui Petrus și implicarea reclamanților. Guvernul a confirmat faptul că unul din reclamanți a primit bani de la Ministerul Afacerilor Interne, însă, fără a specifica contraprestația plății.

8. De asemenea în ianuarie 2003 unul din primii doi reclamanți a făcut cunoștință cu o persoană pe nume S.D., care era implicat într-un litigiu cu Consiliul Municipal, despre care reclamantul a scris un articol. La 31 ianuarie 2003 toți reclamanții, cei patru ofițeri de poliție și S.D. au petrecut o seară într-o saună în apropiere de Chișinău. Guvernul a contestat alegația precum că patru ofițeri de poliție au petrecut timpul într-o saună, cu reclamanții și S.D.

9. La 07 mai 2003 s-a pretins că primul reclamant ar fi fost contactat de către unul din cei patru ofițeri de poliție și i s-a cerut să nu publice un articol despre ilegalitățile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care trebuia să apară în ziua următoare. Ofițerul de poliție a dus reclamantul la un magazin, aparent specializat în electronică, unde acesta i-a arătat o înregistrare video cu ea și restul reclamanților, filmat la 31 ianuarie 2003, în saună și a amenințat că va face publice înregistrările la televiziunea publică, dacă nu va îndeplini condițiile impuse de acesta și a adăugat că copiile materialului video vor fi expediate la părinții reclamanților. De asemenea se pretinde că acesta a amenințat-o cu închisoare și violență, și a atenționat-o că va fi

făcută publică colaborarea acesteia cu poliția. Primul reclamant a informat ofițerul de poliție în cauză, că este prea târziu de a opri publicarea articolului, deoarece materialul deja a fost expediat la tipografie. La 8 mai 2003 articolul respectiv a fost publicat.

10. La 10 mai 2003 ora 19.30 televiziunea națională a difuzat o emisiune dedicată fenomenului corupției și caracterului moral al jurnaliștilor de la publicația periodică unde erau angajați reclamanții. Emisiunea a fost prezentată de către președintele televiziunii naționale, iar S.D. era în calitate de invitat. Invitatul a fost prezentat ca un om de afaceri, care pretindea că a mituit cel de al doilea reclamant pentru a asigura publicarea unui articol. De asemenea el a descris seara petrecută împreună cu reclamanții în saună în seara de 31 ianuarie 2003, și a susținut că unul din reclamanți ar fi furat bani din buzunarul de la pantalonii săi și că reclamanții intenționau să răpească copilul său pentru răscumpărare. De asemenea, S.D. a pretins că publicația periodică, la care erau angajați reclamanții, aparținea unui lider din opoziție. Emisiunea a continuat cu difuzarea fragmentelor unui material video în alb-negru filmat în saună. Reclamanții erau văzuți în lenjerie de corp, aparent în stare de ebrietate, folosind un limbaj obscen. Doi din reclamanți sărutau și atingeau un bărbat, iar unul executa un dans erotic. Fața bărbatului era acoperită în materialul video, pe când cea a reclamanților nu era, iar înregistrarea video era periodic oprită pentru a permite recunoașterea mai ușoră a fețelor. Aparent înregistrarea a fost realizată cu o cameră statică și cel puțin unul din participanții de gen masculin era conștient de filmare, din moment ce făcea semnul cu ‘degetul mare în sus’ camerei, când nici un reclamant nu se uita. În emisiune a fost prezentată copia recipisei eliberate Ministerului Afacerilor Interne, când apăreau secvențe cu reclamanții erau utilizați termeni ponegritori cum ar fi „prostitute de clasă inferioară”. Emisiunea a continuat cu prezentarea unei secvențe a înregistrării video a arestării redactorului-șef a publicației periodice, unde erau angajați reclamanții. Potrivit reclamanților, acest video este parte componentă a unui dosar penal și nu era pentru uz public. Această informație nu a fost disputată de către Guvern. La 13 mai 2003 televiziunea națională a difuzat din nou emisiunea respectivă.

B. Tentativa nereușită de a intenta urmărirea penală.

11. La 17 și 20 mai 2003 primul reclamant a depus o plângere cu privire la șantaj, la care ea și colegii ei au fost supuși și o plângere referitor la abuz de putere comis de cei patru ofițerilor de poliție. Ea a susținut, în special, că ofițerii de poliție i-au invitat pe ea și colegele ei la saună și i-au filmat pe ascuns, ulterior ei au încercat să le șantajeze cu materialul video.

12. În examinarea plângerii Procuratura a interogat patru dintre reclamanți, dintre care toți au dat declarații similare a faptelor din speță și au

acuzat cei patru ofițeri de poliție de filmare secretă și șantaj. Ofițerii de poliție au fost interogați de asemenea, și toți au negat că au avut relații apropiate cu reclamantul și că au mers cu ele la saună pe 31 ianuarie 2003. Ei au negat orice implicare în filmare secretă, acuzațiile pretinse de șantaj și cele privind transmiterea înregistrării video televiziunii naționale. S.D. a susținut că înregistrarea video a fost filmată cu camera personală și că unul dintre reclamanți a conectat accidental camera și a pus-o pe un raft. El a descoperit înregistrarea video câteva luni mai târziu și a decis s-o ducă la televiziunea națională, în scopul de a preveni ca una dintre reclamante să-i răpească copilul. El a pretins că nu i-a cunoscut pe prietenii de sex masculin ai reclamanților care au fost cu ei în saună, la 31 ianuarie 2003. Procuratura a interpellat Ministerul Afacerilor Interne, referitor la informația dacă primul reclamant a primit vreodată bani în schimbul colaborării cu poliția și, în special, dacă a ajutat la arestarea unei persoane cu pseudonimul Petrus. În replică Ministerul Afacerilor Interne nu au răspuns la prima întrebare și a declarat că Ministerul are dreptul de a avea colaboratori secreți și de ai remunera. Ministerul a informat, de asemenea, Procuratura de faptul că nu există evidențe în baza lor de date, cu privire la cineva cu pseudonimul Petrus.

13. La 20 iunie 2003 Procuratura a emis o ordonanță prin care a respins plângerea primului reclamant și a refuzat în pornirea urmăririi penale pe motiv că lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii. Primul reclamant a depus o cerere de contestare a ordonanței date.

14. La 24 iulie 2003 procurorul ierarhic superior a anulat ordonanța menționată mai sus, pe motiv că investigația a fost incompletă. În special, acesta a concluzionat că Procuratura inferioară nu a stabilit modul în care chitanța emisă de către unul dintre reclamanți, Ministerului Afacerilor Interne a apărut la televiziunea națională. A fost de asemenea observat că plata banilor către reclamantă, trebuia să fie verificată cu Ministerul Finanțelor, administratorul fondurilor publice.

15. La 5 septembrie 2003, Procuratura iarăși a emis o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale și de respingere a plângerii primului reclamant pe motiv că recipisa din 27 ianuarie 2003 nu constituie un secret de stat și că divulgarea ei la televiziunea națională nu constituie o infracțiune. În ceea ce privește plângerea referitoare la pretinsul abuz de putere din partea celor patru polițiști, sa constatat, de asemenea ca nefondată, deoarece nu a fost stabilit că reclamanții au ajutat vreodată la arestarea lui Petrus. Primul reclamant a contesta ordonanța și a prezentat, *inter alia*, că pentru ce anume a fost remunerat de Ministerul Afacerilor Interne nu a fost stabilit. Reclamantul, de asemenea, a susținut că anchetatorii nu au reușit să examineze înregistrarea video originală de la saună și că au omis să examineze plângerea cu privire la șantaj.

16. La 19 februarie 2004 judecătoria secerului Centru printr-o încheiere a anulat ordonanța Procurorului din 5 septembrie 2003 din motivul, *inter*

alia, că Procuratura a omis să examineze plîngerea primului reclamant referitor la șantaj.

17. La 2 iunie 2004 Procuratura a respins din nou plîngerea depusă de către primul reclamant, pe motiv că difuzarea de informații defăimătoare nu constituie o infracțiune în conformitate cu legislația Republicii Moldova. Primul reclamant a contestat această decizie în fața Procurorului ierarhic superior. Cu toate acestea, contestația a fost respinsă la data de 3 iunie 2005 și un recurs ulterior a fost respins de către Judecătoria sectorului Centru la 28 iulie 2005. La 19 octombrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a respins un recursul în anulare depus de către primul reclamant.

C. Acțiunea civilă

17. Între timp, toți reclamanții au depus o acțiune civilă în instanța de judecată, cerînd compensații pentru violarea articolului 8 al Convenției de către Ministerul Afacerilor Interne și televiziunea națională. Aceștia s-au plîns de filmarea ilegală și ascunsă în saună de către poliție, divulgarea informației colaborării reclamanților cu poliția și difuzarea înregistrării video din saună la televiziunea națională. De asemenea, reclamanții au pretins caracterul defăimător al unor declarații făcute la emisiunea difuzată de televiziunea națională la 10 mai 2003. Pentru încălcările pretinse, ei au cerut despăgubiri în sume între 9,000 și 45,000 Euro.

18. La 21 iulie 2006, Judecătoria Centru a admis parțial acțiunea reclamanților împotriva televiziunii naționale privind difuzarea materialului video din saună și declarațiile defăimătoare făcute în cadrul emisiunii din 10 mai 2003. Instanța de judecată consideră că nu a existat vreun interes public pentru difuzarea materialului video din sauna. Restul acțiunii reclamanților a fost respinsă ca nefondată, instanța de judecată constatînd că reclamanții nu au demonstrat faptul că înregistrarea video a fost filmată de către cei patru ofițeri de poliție. Reclamanții au depus apel.

19. La 18 decembrie 2007, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul reclamanților împotriva hotărârii Judecătoriei Centru din 21 iulie 2006 și a decis că Ministerul Afacerilor Interne se face vinovat pentru filmarea din sauna la 31 ianuarie 2003, pentru șantajarea reclamanților și pentru transmiterea la televiziune națională a materialului video cu scena din sauna și a copiei recipisei emise Ministerului Afacerilor Interne de către unul din reclamanți. Decizia s-a bazat pe declarațiile făcute de toți reclamanții în cadrul urmăririi penale, pe faptul că emisiunea din 10 mai 2003 conținea imagini din materialul video privind reținerea redactorului-șef al publicației periodice, la care erau angajați doi dintre reclamanți, video care nu era disponibil publicului (a se vedea paragraful 10 de mai sus) și pe prezentarea în program a copiei unei recipise emise de către unul din reclamanți. Judecătoria Curții de Apel, de asemenea, au recunoscut bărbatul care făcea semn de aprobare în materialul video cu „degetul” (a se vedea paragraful 10

de mai sus), ca fiind unul din cei patru ofițeri de poliție. De asemenea, instanța a constatat că televiziunea națională se făcea vinovată de difuzarea materialului video din sauna. Instanța de judecată a obligat pîrîții să plătească reclamanților compensații cu titlu de prejudiciu moral, care varia între 8,000 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 480 euro (EUR)) și MDL 20,000 (echivalentul a EUR 1,200) și compensații cu titlu de costuri și cheltuieli în suma de MDL 42,697 (echivalentul a EUR 2,560). Toate părțile au depus recurs.

20. La 1 august 2008, Curtea Supremă de Justiție a adoptat o decizie definitivă în această cauză. Aceasta a constatat drept defăimătoare declarațiile făcute în cadrul emisiunii din 10 mai 2003 privind faptul că jurnaliștii-reclamanți au fost mituiți pentru publicarea unui articol și că ei intenționau să răpească un copil. De asemenea, instanța de judecată a constatat că dezvăluirea făcută de către Ministerul Afacerilor Interne a colaborării reclamantului cu poliția, prin prezentarea unei recipise scrise de către acesta, a încălcat dreptul acestuia la respectarea vieții sale private. O încălcare similară cu privire la toți reclamanții a fost constatată ca urmare a difuzării materialului video al scenei din sauna la televiziunea națională, fără acordul acestora și în absența unui interes public justificat. Instanța, de asemenea, a constatat că filmarea ascunsă din saună a reprezentat o ingerință nejustificată în dreptul reclamanților la intimitate, garantat de articolul 8 al Convenției. Totuși, bazîndu-se pe rezultatul urmăririi penale, instanța a constatat că nu existau probe suficiente pentru a conchide că filmarea ascunsă a scenei din sauna a fost efectuată de către angajații Ministerului Afacerilor Interne. În același timp, instanța de judecată a conchis că Ministerul Afacerilor Interne se făcea responsabil pentru transmiterea ilegală către televiziunea națională a materialului video secret din dosarul penal, și anume, a înregistrării video privind reținerea redactorului-șef al publicației periodice, unde erau angajați primul și al doilea reclamant.

21. Curtea Supremă de Justiție a decis încasarea de la televiziunea națională în beneficiul fiecărui reclamant a sumei de MDL 3,600 (echivalentul a EUR 214) cu titlu de prejudiciu moral pentru difuzarea înregistrării video din saună. Aceasta, de asemenea, a obligat invitatul emisiunii din 10 mai 2003, S.D., să plătească celui de-al doilea reclamant suma de MDL 1,800 (echivalentul a EUR 107) pentru defăimare, iar Ministerul Afacerilor Interne să plătească primului reclamant suma de MDL 3,600 (echivalentul a EUR 214) pentru mediatizarea colaborării sale cu poliția. De asemenea, instanța de judecată a obligat pîrîții să plătească reclamanților suma de MDL 42,697 (echivalentul a EUR 2,560) cu titlu de costuri și cheltuieli. Atunci cînd a redus cuantumul acordat de către Curtea de Apel, Curtea Supremă de Justiție a susținut că sumele sunt în conformitate cu prevederile articolul 7/1 al vechiului Cod civil, în vigoare la data evenimentelor (a se vedea paragraful 22 de mai jos).

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

22. 23. Prevederile relevante ale Codului civil din 1964, în vigoare până la 12 iunie 2003, sunt următoarele:

Articolul 7. Apărarea onoarei și demnității

„(1) Orice persoană fizică sau juridică este în drept să ceară prin judecată dezmințirea informațiilor care lezează onoarea și demnitatea ei, dacă cel care a răspândit asemenea informații nu dovedește că ele corespund realității.

În cazul în care asemenea informații au fost răspândite prin intermediul unui mijloc de informare în masă, instanța de judecată obligă redacția acestuia să publice, în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a hotărârii instanței de judecată, o dezmințire la aceeași rubrică, pe aceeași pagină, în același program sau ciclu de emisiuni.

Articolul 7/1. Repararea prejudiciului moral

„Prejudiciul moral, cauzat unei persoane în urma răspândirii unor informații care nu corespund realității și care lezează onoarea și demnitatea acesteia, se repară în folosul reclamantului de către persoana fizică sau juridică care a răspândit aceste informații.

Mărimea compensației se stabilește de către instanța de judecată, în fiecare caz aparte, și este între (1,350 lei și 3,600 lei), în cazul în care informațiile au fost răspândite de o persoană juridică, între (180 lei și 1,800 lei), în cazul în care acestea au fost răspândite de o persoană fizică.

ÎN DREPT

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 8 AL CONVENȚIEI

24. Reclamantii au susținut că a existat o încălcare a articolului 8 al Convenției. Partea relevantă a articolului 8 prevede, după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale... private ...

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

A. Admisibilitatea

25. În primul rînd, Guvernul a declarat că cererea era inadmisibilă în privința reclamantului al doilea, al treilea, al patrulea și al cincilea, pe motivul neepuizării căilor interne de recurs. În special, Guvernul a susținut că reclamantii trebuiau să întreprindă acțiuni pentru pornirea urmăririi penale, ca urmare a filmării ascunse din sauna.

26. Reclamantii nu au fost de acord cu Guvernul și au susținut că, potrivit prevederilor Codului de procedură penală în vigoare la acea dată, infracțiunea care se pretinde că a fost comisă de cei patru ofițeri de poliție era inclusă în categoria infracțiunilor care nu cer depunerea de către victimă a unei plîngerii exprese în vederea pornirii urmăririi penale de către Procuratură. În orice caz, cel de-al doilea, al treilea, al patrulea și al cincilea reclamant au avut intenția să intervină în calitate de victime după pornirea formală a urmăririi penale. Totuși, reclamantii nu au reușit să facă acest lucru, deoarece Procuratura a refuzat pornirea urmăririi penale și a respins plîngerile lor ca vădit nefondate după o investigare preliminară superficială.

27. Curtea reiterează că unei persoane nu i se cere să recurgă la mai multe căi de atac decît una, atunci cînd sunt disponibile cîteva căi (a se vedea, spre exemplu, *Airey c. Irlandei*, 9 octombrie 1979, § 23, Series A nr. 32). Din faptele cauzei reiese clar, că toți reclamantii au intentat o acțiune civilă împotriva Ministerului Afacerilor Interne și s-au plîns, *inter alia*, de filmarea, aparent, ascunsă a acestora de către patru ofițeri de poliție (a se vedea paragraful 17 de mai sus). Guvernul nu a declarat că o asemenea procedură este inefficientă în privința încălcării pretinse a drepturilor reclamantilor garantate de articolul 8 al Convenției. În orice caz, faptele cauzei arată că urmărirea penală nu a fost pornită după depunerea plîngerii de către primul reclamant către Procuratură, privind acțiunile poliției și după audierea celorlalți reclamanti de către procurori. Prin urmare, Curtea consideră, că a fost rezonabil pentru ceilalți reclamanti să creadă că înaintarea unei plîngerii penale de către aceștia nu ar fi avut nici o șansă de succes (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Castravet c. Moldovei*, nr. 23393/05, § 25, 13 martie 2007). În lumina celor sus menționate, Curtea nu consideră că reclamantii nu au epuizat căile interne de recurs și, prin urmare, obiecția Guvernului urmează a fi respinsă.

28. Guvernul a mai declarat că reclamantii și-au pierdut statutul de victimă, ca urmare a compensării acestora în cadrul procesului civil.

29. Curtea reiterează că o decizie sau o măsură favorabilă unui reclamant nu este în principiu suficientă pentru a priva victima de statutul său, cu excepția cazului în care autoritățile naționale au recunoscut, fie expres sau în fond, și apoi au redresat violarea Convenției (a se vedea *Amuur c. Franței*, 25 iunie 1996, § 36, *Rapoarte ale Deciziilor și Hotărîrilor 1996-III*).

30. În speță, este adevărat că Curtea Supremă de Justiție a decis că a avut loc o încălcare a dreptului reclamanților la respectarea vieții lor private, ca urmare a difuzării înregistrării video cu scenele din saună și defăimarea unuia dintre ei și că le-a acordat despăgubiri. Acestea fiind spuse, Curtea constată că problema privind statutul de victimă al reclamanților, în ceea ce privește despăgubirile pentru încălcarea dreptului lor este indisolubil legată de fondul plîngerii. Prin urmare, se consideră că ambele chestiuni trebuie să fie unite și examinate împreună.

31. Curtea observă în continuare că această pretenție nu este vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. Nu a fost stabilit nici un alt temei pentru a o declara inadmisibilă. Prin urmare, aceasta urmează a fi declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

32. Reclamanții au afirmat că filmarea lor ascunsă din sauna a reprezentat o imixtiune în dreptul lor la respectarea vieții private, este contrară legii și nu este necesară într-o societate democratică. Potrivit lor, autoritățile naționale au eșuat în constatarea faptului că imaginea video a scenei din sauna a fost filmată de către ofițerii de poliție. Unul din cei patru ofițeri de poliție se observă în înregistrarea video a scenei din saună, fapt constatat de către Curtea de Apel în decizia sa din 18 decembrie 2007. În ciuda acestui fapt, Procuratura și Curtea Supremă de Justiție au constatat în mod eronat că cei patru ofițeri de poliție nu au fost la saună. În continuare, reclamanții au declarat că investigarea plîngerii acestora, privind filmarea ascunsă a fost inefectivă și că constatările procurorilor s-au bazat pe concluzii pripite și nefondate. Potrivit reclamanților, difuzarea la televiziunea națională, a scenelor din sauna a avut un impact negativ major asupra vieților lor. Reclamanții au fost denigrați în ochii familiei și prietenilor lor, iar unul din ei a fost chiar și concediat.

33. În sfârșit, reclamanții au pretins că compensația ce le-a fost acordată de către Curtea Supremă de Justiție, ca urmare a difuzării înregistrării video cu scena din sauna și defăimării acestora, nu a fost adecvată și proporțională cu gravitatea încălcărilor dreptului lor la respectarea vieții private. În sprijinul acestei afirmații, reclamanții au citat cauzele în care Curtea a constatat violări ale articolului 8 al Convenției și în care sumele acordate au fost mult mai mari decît cele acordate de către Curtea Supremă de Justiție în speța dată. În viziunea lor, ca urmare a sumei insuficiente de despăgubiri acordate de către Curtea Supremă de Justiție, ei au păstrat statutul de victimă, în temeiul articolului 8 al Convenției.

34. Referindu-se la problema filmării ascunse invocate și a eficienței investigației efectuate, Guvernul a susținut că, în această cauză, nu a avut loc nici o imixtiune în dreptul reclamanților la respectarea vieții lor private, deoarece Procuratura a constatat că scena din sauna nu a fost filmată în mod ascuns de către poliție și că filmarea a fost efectuată cu camera lui S.D. În opinia Guvernului, încercarea reclamanților de a re-argumenta fondul procesului penal și civil național în privința încălcării pretinse menționate mai sus, a dus la depunerea plîngerii la instanța de nivelul al patrulea.

35. Referitor la suma compensației acordate de către Curtea Supremă de Justiție pentru difuzarea înregistrării video a scenei din sauna și defăimarea reclamanților, Guvernul a susținut că Curtea Supremă a respectat legislația națională, care prevede o limită a sumei compensației care se poate acorda în cauzele de defăimare. În absența unei jurisprudențe similare a Curții în cauzele moldovenești, Curtea Supremă nu putea să decidă altfel.

2. Constatările Curții

(a) Principii generale

36. Curtea a constatat anterior că noțiunea de „viața privată”, în sensul articolului 8 al Convenției, este un concept larg care include, *inter alia*, dreptul de a stabili și a dezvolta relații cu alte persoane (a se vedea *Niemietz c. Germaniei*, 16 decembrie 1992, § 29, Seria A nr. 251-B). Aceasta include elemente, cum ar fi viața sexuală (a se vedea, spre exemplu, *Dudgeon c. Regatul Unit*, 22 octombrie 1981, § 41, Seria A nr. 45), dreptul la viață privată, fără a o supune publicității sau atenției nedorite. Interpretînd întinderea noțiunii de viață privată, este important de a lua în considerație noțiunea de autonomie personală și demnitatea umană.

37. În plus, viața privată, în opinia Curții, include integritatea fizică și psihologică a persoanei; garanția asigurată prin articolul 8 al Convenției este în primul rînd menită să asigure dezvoltarea, fără amestecul din afara, a personalității fiecărui individ în relațiile sale cu alte persoane (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Niemietz* citată mai sus, § 29, și *Botta c. Italiei*, 24 februarie 1998, § 32, *Raport a Deciziilor și Hotărîrilor* 1998-I). Prin urmare, există o zonă de interacțiune a unui individ cu ceilalți, chiar și în contextul public, care ar putea să se integreze în sfera „vieții private” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *P.G. and J.H. v. the United Kingdom*, nr. 44787/98, § 56, ECHR 2001-IX, și *Peck v. the United Kingdom*, nr. 44647/98, § 57, ECHR 2003-I).

(b) Aplicarea principiilor generale în speță

38. Nu există nici o îndoială pentru părți că chestiunile de care s-au plîns reclamanții în speță, cad sub incidența protecției garantate de articolul 8 al Convenției. În acest sens, Curtea nu vede motiv pentru a ajunge la o altă

concluzie decât cea a instanțelor de judecată naționale, care au recunoscut că a avut loc o imixtiune în dreptul reclamanților la viața privată, atât în privința filmării lor ascunse și difuzării înregistrării video la televiziune, cât și a defăimării lor. Curtea împărtășește această opinie și nu consideră necesar de a re-examina compatibilitatea acestei ingerințe cu cerințele Convenției. Curtea mai notează că instanțele de judecată naționale au acordat reclamanților compensații pentru prejudiciul moral și consideră că chestiunea principală este dacă sumele acordate erau proporționale cu prejudiciul cauzat reclamanților și dacă, la aplicarea prevederilor articolului 7/1 al vechiului Cod civil, care a redus suma compensației plătite victimelor defăimării, Curtea Supremă de Justiție și-a îndeplinit obligația pozitivă, în temeiul articolului 8 al Convenției.

39. Guvernul a invocat că Curtea Supremă nu a avut altă soluție decât să aplice prevederile articolului 7/1 al vechiului Cod civil și că reclamanților le-a fost acordată compensația maximă prevăzută de acest articol. Această prevedere se pare că a fost aplicată, prin analogie, pîrîților care nu au fost găsiți vinovați de defăimare.

40. Curtea indică de la început, că statul care acordă compensație pentru încălcarea unui drept din Convenție, nu poate să se mulțumească cu faptul că suma acordată reprezintă maximum potrivit legii naționale. Dacă statul alege să aplice legislația națională la examinarea pretinselor încălcări ale drepturilor din Convenție, acesta trebuie să se asigure că legislația respectivă este compatibilă cu Convenția și jurisprudența Curții.

41. În ceea ce privește situația din speță, Curtea reamintește că nu este pentru prima dată cînd Curtea Supremă este chemată să examineze situații cînd legislația națională nu prevede un remediu pentru încălcarea unui drept din Convenție. În special, Curtea a reamintit că în decizia din 21 noiembrie 2007, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a constatat violarea articolului 3 al Convenției și a constatat că deși legislația națională nu prevede dreptul reclamantului la compensație, Convenția trebuie să fie aplicată direct, deoarece aceasta este parte componentă a sistemului național de drept și are prioritate față de legislația națională (a se vedea *Ciorap c. Moldovei* (nr. 2), nr. 7481/06, § 13, 20 iulie 2010). Situații similare au avut loc în cîteva alte cauze privind casarea deciziilor judecătorești definitive contrare principiului securității raporturilor juridice. În aceste cauze, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a aplicat direct articolul 6 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și a acordat prejudicii comparabile cu cele acordate de către Curte. Spre exemplu, în hotărîrea sa din 25 ianuarie 2006 în cauza *Ungureanu c. Consiliul municipal Sîngerei*, Curtea Supremă a acordat EUR 1,500 drept compensații cu titlu de prejudiciu moral (a se vedea *Ungureanu c. Moldovei* (dec.), nr. 78077/01, 3 octombrie 2006). În *Guranda c. Moldovei* ((dec.), nr. 28412/03, 20 martie 2007), Curtea Supremă a acordat, într-o decizie din 21 februarie 2007, EUR 4,400 drept compensații cu titlu de prejudiciu moral. În *Cumatrenco*

c. *Moldova* ((dec.), nr. 28209/03, 20 martie 2007), Curtea Supremă a aplicat direct prevederile Convenției și a acordat suma de EUR 4,850.

42. În lumina considerațiilor de mai sus, Curtea nu este convinsă că la aplicarea directă a prevederilor articolului 8 al Convenției, la examinarea fondului cauzei, Curtea Supremă de Justiție nu a dispus de alte instrumente decât articolul 7/1 al Codului civil. Dimpotrivă, o asemenea abordare este contrară jurisprudenței naționale citate mai sus, în care Curtea Supremă s-a bazat direct pe practica Curții privind acordarea compensațiilor pentru încălcarea drepturilor din Convenție.

43. Prin urmare Curtea consideră că, sumele acordate reclamanților de către Curtea Supremă de Justiție sunt prea mici pentru a fi considerate proporționale gravității imixtiunii în dreptul lor la respectarea vieții private. Potrivit reclamanților, difuzarea înregistrării video la televiziunea națională a afectat în mod dramatic viețile lor private, de familie și sociale și Curtea nu vede nici un motiv pentru a se îndoii de acest fapt. În asemenea circumstanțe, Curtea consideră că reclamanții mai pot pretinde statutul de victimă a violării articolului 8 al Convenției și, prin urmare, respinge obiecția preliminară a Guvernului privind statutul de victimă al reclamanților.

44. Prin urmare, a avut loc violarea articolului 8 al Convenției în acest caz.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 AL CONVENȚIEI

44. În cererea lor inițială, reclamanții de asemenea s-au plâns în temeiul articolului 6 al Convenției. Totuși, în observațiile lor privind admisibilitatea și fondul, ei au cerut Curții să nu examineze această pretenție. Prin urmare, în absența unor circumstanțe speciale privind respectarea drepturilor garantate de Convenție și Protocoalele sale, Curtea consideră că nu mai este justificată continuarea examinării acestei părți din cerere, în sensul articolului 37 § 1 (a) al Convenției.

45. Prin urmare, această parte din cerere trebuie să fie scoasă de pe rol.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE.

47. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

46. Primul și al doilea reclamant au pretins EUR 40,000 și, respectiv, EUR 50,000, cu titlu de prejudiciu moral. Ceilalți reclamânți au pretins fiecare câte EUR 15,000, de asemenea, cu titlu de prejudiciu moral. Sumele pretinse de către primul și al doilea reclamant sunt mai mari, deoarece numele lor a fost menționat în cadrul emisiunii din 10 mai 2003. Mai mult, al doilea reclamant a fost, de asemenea, acuzat în mod neîntemeiat de furtul banilor de la S.D. În iunie 2003, tatăl celui de-al doilea reclamant a decedat în urma unui atac de cord, și reclamantul consideră că acesta a fost cauzat de scandalul de la sauna, și după câteva luni acesta a divorțat.

47. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că reclamanții au fost deja compensați de către Curtea Supremă. Prin urmare, acesta consideră că reclamanții nu mai aveau dreptul la o altă compensație.

48. Avînd în vedere violările constatate mai sus, Curtea consideră că acordarea compensației cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Făcînd evaluarea sa în mod echitabil, Curtea acordă primului reclamant EUR 5,000, celui al doilea reclamant EUR 6,000 și fiecăruia din ceilalți reclamânți câte EUR 4,000.

B. Costuri și cheltuieli

49. Reclamanții au mai pretins EUR 1,573.63 cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în fața instanțelor de judecată naționale și EUR 7,789.6 pentru cele de la Curte.

50. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse pentru reprezentarea legală a reclamanților și a invitat Curtea să respingă această pretenție.

51. Curtea amintește că pentru rambursarea costurilor și cheltuielilor să în temeiul articolului 41, trebuie să se stabilească faptul că acestea au fost real și necesar suportate și sunt rezonabile ca quantum (a se vedea, spre exemplu, *Nilsen și Johnsen c. Norvegiei* [MC], nr. 23118/93, § 62, CEDO 1999-VIII). În speță, luînd în considerație lista detaliată prezentată de către reclamânți și criteriile de mai sus, Curtea le acordă o sumă unică de EUR 1,500 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Penalități

54. Curtea consideră oportun ca penalitatea să fie calculată în funcție de rata marginală de împrumut a Băncii Centrale Europene, la care se vor adăuga trei puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Alătură la fondul cauzei* obiecția preliminară a Guvernului privind statutul de victimă al reclamantilor și *declară* admisibilă pretenția formulată în temeiul articolului 8 al Convenției;
2. *Decide* să scoată cererea de pe rol în temeiul articolului 6 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 8 al Convenției și, prin urmare, *respinge* obiecția sus-menționată a Guvernului;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârît trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție:
 - (i) dnei Avram – EUR 5,000 (cinci mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (ii) dnei Vrabie – EUR 6,000 (șase mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iii) dnei Buzu – EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iv) dnei Moraru – EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (v) dnei Frumusachi – EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (vi) reprezentantului reclamantilor – EUR 1,500 (o mie cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
 - (b) că sumele de mai sus trebuie să fie convertite în valuta națională a statului pârît conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (c) că din momentul expirării termenului mai sus menționat de trei luni până la achitarea efectivă a sumei respective, statul reclamat va achita o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii de împrumut a Băncii Centrale Europene, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantilor cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 5 iulie 2011, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Marialena Tsirli
Președinte

Josep Casadevall

Grefier adjunct

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, opinia separată a judecătorului Poalelungi este anexată la această hotărâre.

J.C.M.
M.T.

OPINIA SEPARATĂ A JUDECĂTORULUI POALELUNGI

Împărtășim punctul de vedere al celorlalți membri ai Camerei, că a avut loc o încălcare a articolului 8 din Convenție, în speță, cu toate acestea, nu ni se pare rezultatul examinării cauzei pe deplin satisfăcător, pentru motivele prezentate mai jos.

Reclamanții au avut două plângeri distincte în fața autorităților naționale:

(a) că ei au fost filmați pe ascuns de către poliție într-o saună în momente intime și, ulterior, șantajați cu acest video; și

(b) că televiziunea națională a difuzat înregistrarea video a scenei din sauna.

Procurorii și instanțele judecătorești naționale au respins prima pretenție, fără însă a efectua vreo investigație pe marginea acesteia, dar au admis a doua pretenție și au acordat reclamanților compensații doar în temeiul acestei pretenții.

În fața Curții, reclamanții au formulat două pretenții separate:

(a) că autoritățile au eșuat să-și onoreze obligația lor pozitivă (procedurală) în temeiul articolului 8 al Convenției, prin omisiunea de a investiga în mod adecvat pretențiile reclamanților că au fost filmați pe ascuns de către poliție; și

(b) că compensația acordată de către Curtea Supremă de Justiție pentru difuzarea scenei din sauna la televiziunea națională a fost insuficientă.

Este regretabil că Camera a ignorat complet primul motiv, considerînd că reclamanții au fost compensați de către instanțele judecătorești naționale în ceea ce privește toate nemulțumirile lor și că unica chestiune care merita să fie examinată a fost suma compensației.

Astfel, Camera trebuia de asemenea să examineze prima pretenție formulată de către reclamanți și să vină cu un răspuns clar cu privire la faptul dacă Guvernul a avut obligația pozitivă să investigheze acuzațiile reclamanților cu privire la filmarea lor în ascuns, și, dacă da, dacă Guvernul și-a onorat această obligație.

Înteleg că, spre deosebire de temeiul articolelor 2 și 3 din Convenție, obligațiile pozitive în temeiul articolului 8 al Convenției trebuie să fie limitate și că statul nu trebuie să fie obligat în temeiul acestei prevederi să investigheze plângeri minore privind încălcarea vieții private. Această cauză, însă, este foarte serioasă, din moment ce reclamanții erau jurnaliști care lucrau pentru o publicație periodică care a exprimat opinii critice față de Guvern. Mai mult, sunt dovezi *prima facie* clare că filmarea ascunsă a reclamanților în saună a fost organizată de către agenții statului. Mai târziu, înregistrarea video a fost difuzată de televiziunea națională într-o emisiune prezentată de președintele televiziunii naționale, și au fost făcute remarci cu privire la faptul că în spatele publicației, la care erau angajați reclamanții, se

afla opoziția. Faptele respective sugerează clar că autoritățile erau implicate direct în această cauză și că acestea nu doar au omis să investigheze pretențiile reclamantilor, dar, dimpotrivă, au creat obstacole și au împiedicat în orice mod posibil efectuarea investigației.

În acest context, eu nu voi trata pretenția reclamantilor privind omisiunea statului de a investiga circumstanțele filmării ascunse ca un caz minor de voyeurism, ci mai degrabă ca un atac serios la libertatea de exprimare.

Regret că reclamantii nu s-au plîns, de asemenea, în temeiul articolului 10 al Convenției. Totuși, principiile aplicabile în acest articol puteau fi aplicate la examinarea cererii lor în temeiul articolului 8 al Convenției.

Este adevărat că unii ar putea avea rezerve în privința comportamentului profesional al reclamantilor, totuși aceasta nu trebuie să reprezinte un obstacol pentru respectarea drepturilor lor garantate de articolul 8 al Convenției.